

Norges vassdrags- og energidirektorat
Konsesjonsavdelinga
0301 Oslo

Vurdering av samlet belastning for åtte omsøkte småkraftverk i Rana kommune

Det vises til deres brev av 28.02.14 vedr. søknader om bygging av totalt åtte småkraftverk i Rana kommune, hhv.:

Heinbergåga kraftverk med effekt 4,55 MW og årlig middelproduksjon beregnet til 9,7 GWh, Farmannsåga kraftverk, effekt 3,6 MW/ årlig middelproduksjon 10,6 GWh, Rausandaksla kraftverk , effekt 5,5 MW/ årlig middelproduksjon 14,5 GWh, Røvassåga kraftverk, effekt 4,95 MW/ årlig middelproduksjon 15,6 GWh, Nedre Leiråga kraftverk, effekt 3 MW/ årlig middelproduksjon 8,6 GWh, Leirdalselva kraftverk, effekt 3 MW/ årlig middelproduksjon 8-9 GWh, Bordvedåga kraftverk, effekt 5,49 MW/ årlig middelproduksjon 15,5 GWh og Blakkåga kraftverk, effekt 9,9 MW/ årlig middelproduksjon 28 GWh.

Naturmangfoldlovens § 10 presiserer at nye naturinngrep ikke kan tillates uten at påvirkninger fra tidligere utbygginger og naturinngrep også vurderes. Det skal stilles strengere krav, og utbygger og planmyndighet må legge til rette for vurdering av den samlede miljøbelastningen.

Som det går fram av de åtte konsesjonssøknadene og Naturvernforbundet i Rana og omegn sine høringsuttalelser på hver enkelt av disse, er det ingen av søknadene som tar dette omsyn i betraktning. Hver søknad ser helt isolert på inngrepet det søkes om, selv om det f.eks. allerede er gitt konsesjon eller er søkt om flere inngrep i samme vassdrag, eksempelvis i Leirdalselva/Leiråga og i Røvassåga. Den samlede effekt i Leirdalselva/Leiråga kraftverk blir på 14,8 MW hvilket er langt over grensen på 10 MW for at konsesjon skal kunne bli gitt av NVE etter reglene i vannressursloven. Det er også andre tekniske inngrep enn kraftverk som ikke blir vurdert i sin helhet i de ulike søknadene.

Naturvernforbundet i Rana og omegn går i mot at konsesjon blir gitt til noen av de omsøkte småkraftverkene først og fremst fordi Rana kommune allerede har gitt svært mye av sin natur til store vannkraftutbygginger for å forsyne samfunnet med energi. I Rana kommune produseres det nå vel 2600 GWh årlig. Som det går fram av konsesjonssøknadene gir de omsøkte kraftverkene en svært liten prosentvis økning av kraftproduksjonen i kommunen.

Men de gir en stor og uakseptabel reduksjon i kvaliteten av naturopplevelser som er lett tilgjengelige for befolkningen. Det som er felles for alle de omsøkte kraftverkene, er at de skal legges i naturområder som ligger nært der befolkningen bor i kommunen og der det finnes tilgrensende bilveier.

Dernest er det et faktum at det allerede foreligger et stort kraftoverskudd i Nordland på ca. 40% uten ledig overføringskapasitet. Bygging av nye overføringslinjer er dårlig energiøkonomi med et krafttap i linjenettet på ca. 15 – 20 %. I tillegg vil evt. utbygging av nye kraftlinjer påføre befolkningen økte utgifter i nettleie.

Videre er det et kraftoverskudd i Norden. Allerede gitte konsesjoner i Sverige og Norge er på til sammen rundt 24,6 TWh. Det er kort og godt ikke behov for mer kraft her i overskuelig framtid.

Av de omsøkte kraftverkene peker Røvassåga og Blakkåga kraftverk seg ut som spesielt konfliktfylte grunnet umiddelbar nærhet til og innport til Saltfjellet nasjonalpark med stort tap av INON samt teknisk ”innringing” av nasjonalparken som konsekvens. Videre anser Naturvernforbundet i Rana og omegn at Bordvedåga, Rausandaksla og Heinbergåga kraftverk er mer konfliktfylte da naturen rundt disse i utgangspunktet er relativt urørt.

Vi konkluderer med at naturforringelsene ved hvert eneste av de omsøkte kraftverkene i nærområdet til befolkningen på ingen måte står i forhold til den eventuelle samfunnsmessige nytten som vi anser vil være tilnærmet null i overskuelig framtid. I bunn og grunn er det bare eierne/tiltakshaverne som vil tjene (penger) på naturødeleggelsene. Allmennheten får kun tap av lett tilgjengelig natur og dyrere strøm/nettleie.

Styret i Naturvernforbundet i Rana og omegn

Camilla Bjugn
leder

Tage Vedal
nestleder

May Lene Meyer
sekretær

Frode Solbakken
styremedlem

Rita Brendryen
styremedlem

Dag Johansen
styremedlem